

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ

Рўйхатга олинди
№ _____
201__ йил

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта
махсус таълими вазирининг
_____ даги
_____ буйруғи билан тасдиқланган

“Гидротехника иншоотлари ва насос станцияларидан фойдаланиш”

йўналиши бўйича олий таълим муассасалари педагог кадрларини
кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг ўқув дастури

Тошкент – 2017

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ПЕДАГОГ ВА РАХБАР КАДРЛАРИНИ
ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШНИ
ТАШКИЛ ЭТИШ БОШ ИЛМИЙ - МЕТОДИК МАРКАЗИ

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ
МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ МУҲАНДИСЛАРИ ИНСТИТУТИ ҲУЗУРИДАГИ
ПЕДАГОГ КАДРЛАРНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ
МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ТАРМОҚ МАРКАЗИ

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашининг 201__йил _____ даги _____ - сонли баённомаси билан маъқулланган.

Тузувчилар: “Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари” модули: с.ф.д., проф., И.Эргашев, ю.ф.н., доц., В.Топилдиев.
“Илғор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат” модули: п.ф.д., проф., Н.А.Муслимов, п.ф.н., М.Т.Мирсолиева, п.ф.н., доц., М.Усманбаева, И.Эшмаматов.
“Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш” модули: ф-м.ф.н, доц., Х.Холмедов, ф-м.ф.н, доц., Д.Иргашева, кат. ўқит., В.Ҳамидов.
“Амалий хорижий тил” модули: Ўзбекистондаги Британия Кенгашининг етакчи мутахассислари, кат. ўқит., У.Гиясова.
“Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари” модули: с.ф.д., проф., С.Жўраев, ф.ф.д., проф. Р.Самаров, пс.ф.н., Х.М.Алимов.
Махсус фанлар бўйича: к/х.ф.д., проф. М.Х.Ҳамидов, т.ф.д., проф. М.Р. Бакиев, т.ф.н., доц. Т. Мажидов, т.ф.н., доц. А. Янгиев, т.ф.н., доц. Н. Рахматов, п.ф.д., проф. З.К.Исмаилова, т.ф.н, доц. С.Мирзаев, т.ф.д. доц. А.Э.Юлдашев.
Хорижий эксперт: Синтия Бертаччи Уво, (Cintia Bertacchi Uvo)

Такризчилар: Madhawa Delpachitva, т.ф.н. доц. Р.Абдураупов.

Ўқув дастурлари Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти Кенгашининг қарори билан тасдиққа тавсия қилинган (201 йил _____ даги ... - сонли баённома)

Кириш

Дастур Ўзбекистон Республикаси Президентининг 12 июнь 2015 йилдаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги ПФ-4732 фармонида мувофиқ тузилган бўлиб, у олий таълим муассасалари педагог кадрларининг касбий тайёргарлиги даражасини ривожлантириш, уларнинг илғор педагогик тажрибаларни ўрганишлари ҳамда замонавий таълим технологияларидан фойдаланиш бўйича малака ва кўникмаларини такомиллаштиришни мақсад қилади.

Дастур мазмуни олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари ва қонунчилик нормалари, илғор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат, таълим жараёнларида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш, амалий хорижий тил, тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари, махсус фанлар негизида илмий ва амалий тадқиқотлар, технологик тараққиёт ва ўқув жараёнини ташкил этишнинг замонавий услублари бўйича сўнгги ютуқлар, педагогнинг касбий компетентлиги ва креативлиги, глобал Интернет тармоғи, мультимедиа тизимлари ва масофадан ўқитиш усулларини ўзлаштириш бўйича янги билим, кўникма ва малакаларини шакллантиришни назарда тутди.

Дастур доирасида берилаётган мавзулар таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмуни, сифати ва уларнинг тайёргарлигига қўйиладиган умумий малака талаблари ва ўқув режалари асосида шакллантирилган бўлиб, бу орқали олий таълим муассасалари педагог кадрларининг соҳага оид замонавий таълим ва инновация технологиялари, илғор хорижий тажрибалардан самарали фойдаланиш, ахборот-коммуникация технологияларини ўқув жараёнига кенг татбиқ этиш, чет тилларини интенсив ўзлаштириш даражасини ошириш ҳисобига уларнинг касб маҳоратини, илмий фаолиятини мунтазам юксалтириш, олий таълим муассасаларида ўқув-тарбия жараёнларини ташкил этиш ва бошқаришни тизимли таҳлил қилиш, шунингдек, педагогик вазиятларда оптимал қарорлар қабул қилиш билан боғлиқ компетенцияларга эга бўлишлари таъминланади.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишининг ўзига хос хусусиятлари ҳамда долзарб масалаларидан келиб чиққан ҳолда дастурда тингловчиларнинг махсус фанлар доирасидаги билим, кўникма, малака ҳамда компетенцияларига қўйиладиган талаблар такомиллаштирилиши мумкин.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури қуйидаги модуллар мазмунини ўз ичига қамраб олади:

I. Олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари

1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривожини ва таълим-тарбия масалалари.

1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишнинг қонунчилик нормалари.

II. Илғор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

2.1. Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетентлик.

2.2. Умумқасбий ва ихтисослик фанларини ўқитишда илғор хорижий тажрибалар.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш

3.1. Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойиҳалаш.

3.2. Умумкасбий ва ихтисослик фанларини ўқитишда ахборот-коммуникация технологиялари.

IV. Амалий хорижий тил

4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишнинг интенсив усуллари.

V. Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари

5.1. Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш технологиялари.

5.2. Гидротехника иншоотлари ва насос станцияларидан фойдаланишда тизимли таҳлил.

VI. Махсус фанлар.

6.1. Гидротехника иншоотлари.

6.2. Насос станциялари.

6.3. Қайта тикланувчи энергия манбалари.

VII. Педагогик амалиёт

VIII. Малакавий аттестация

Курснинг мақсади ва вазифалари

Олий таълим муассасалари педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг **мақсади** педагог кадрларнинг ўқув-тарбиявий жараёнларини юксак илмий-методик даражада таъминлашлари учун зарур бўладиган касбий билим, кўникма ва малакаларини мунтазам янгилаш, малака талаблари, ўқув режа ва дастурлари асосида уларнинг касбий компетентлиги ва педагогик маҳоратини доимий ривожланишини таъминлашдан иборат.

Курснинг **вазифаларига** қуйидагилар киради:

-“Гидротехника иншоотлари ва насос станцияларидан фойдаланиш” йўналишида педагог кадрларнинг касбий билим, кўникма, малакаларини узлуксиз янгилаш ва ривожлантириш механизмларини яратиш;

-замонавий талабларга мос ҳолда олий таълимнинг сифатини таъминлаш учун зарур бўлган педагогларнинг касбий компетентлик даражасини ошириш;

-педагог кадрлар томонидан замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва хорижий тилларни самарали ўзлаштирилишини таъминлаш;

-махсус фанлар соҳасидаги ўқитишнинг инновацион технологиялари ва илғор хорижий тажрибаларни ўзлаштириш;

-“Гидротехника иншоотлари ва насос станцияларидан фойдаланиш” йўналишида ўқув жараёнини фан ва ишлаб чиқариш билан самарали интеграциясини таъминлашга қаратилган фаолиятни ташкил этиш.

Курс якунида тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакалари ҳамда компетентлигига қўйиладиган талаблар

“Олий таълимнинг норматив- ҳуқуқий асослари”, “Илғор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат”, “Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш”, “Амалий хорижий тил”, “Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари” модуллари бўйича тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар, тегишли таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмуни, сифати ва уларнинг тайёргарлиги ҳамда компетентлигига қўйиладиган умумий малака талаблари билан белгиланади.

Махсус фанлар бўйича тингловчилар қуйидаги янги билим, кўникма, малака ҳамда компетенцияларга эга бўлишлари талаб этилади:

Тингловчи:

- умумқасбий ва ихтисослик фанларини соҳа йўналишлари бўйича ўқитиш қонуниятлари ва тамойилларини;
- умумқасбий ва ихтисослик фанларини ўқитишда соҳа йўналишлари бўйича метод ва воситаларни қўлланилишини;
- умумқасбий ва ихтисослик фанларини соҳа йўналишлари бўйича ўқитишда ахборот ва педагогик технологияларни ташкил этишни;
- мутахассислик фан ўқитувчисининг ўқув меъёрий ҳужжатлари ва методик ишлари, уларни режалаштиришни ташкил этиш ва тайёрлаш методикасини;
- умумқасбий ва ихтисослик масалаларини ечишда қўлланиладиган ахборот технологиялари ва амалий дастурларини;
- соҳа бўйича маълумотлар базалари ва замонавий компьютер дастурларини;
- гидротехника иншоотларни лойиҳалаштириш, қуриш ва фойдаланишда чет эл тажрибаларидан фойдаланишни;
- насос станцияларини эксплуатация ва реконструкция қилишдаги замонавий усул, технология ва жиҳозларни;
- гидротехник иншоотлар ва насос станциялари, ноанаънавий ва қайта тикланувчи энергия манбаларига ўрнатиладиган энергетик қурилмалар ёрдамида электр энергияси билан таъминлашни тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари бўйича назарий билимларни;
- ўзининг касбий фаолиятида тизимли таҳлил ва қарор қабул қилишни амалда қўллай билиши керак.

Тингловчи:

- интерфаол таълим технологияларига асосланган ўқув машғулотларини лойиҳалаш ва режалаштириш;
- умумқасбий ва ихтисослик фанларини соҳа йўналишлари бўйича ўқитиш шакллари (маъруза, семинар, амалий, лаборатория, мустақил таълим, курс ишлари, битирув малакавий ишлари, ўқув амалиёти, малакавий ишлаб чиқариш амалиёти) ни ташкил этиш ва бошқариш;
- таълим оловчиларнинг биргаликда ҳамкорликдаги фаолиятини ташкил этиш;
- интерфаол таълим технологияларини олий таълим амалиётига самарали татбиқ этиш;
- умумқасбий ва ихтисослик фанларини ўқитиш жараёнида компьютер дастурларидан самарали фойдалана олиш;
- ўқув жараёнида техник жиҳозлардан ва компьютер технологияларидан кенг фойдалана олиш;

- каналларда юз берадиган фильтрация ва лойқа чўкиш жараёнларига қарши курашиш;
- насос станцияларини эксплуатация қилишда ресурс тежамкор усуллардан фойдаланиш;
- қуёш энергияси ва ундан олинadиган энергиялардан фойдаланиш;
- тизимли таҳлилнинг услубияти, услуб ва воситаларидан фойдаланиб, унинг мезон ва босқичларига амал қилган ҳолда, мураккаб муаммоларни ҳал қилиш ва ўз қарорини асослай олиш **кўникмаларини** эгаллаши.

Тингловчи:

- умумқасбий ва ихтисослик фанларни соҳа йўналишлари бўйича ўқитишнинг мультимедиа ва интерфаол таълим технологияларини билиши ва улардан фойдалана олиши;
- умумқасбий ва ихтисослик фанларининг соҳа йўналишлари бўйича дидактик таъминотини ишлаб чиқиш, машғулот ишланмаларини тайёрлаш,;
- инновацион тафаккур юритиш орқали таълим жараёнида ижодий муҳитни яратиш;
- инновацион таълим технологияларининг оқилона танлаб олиш;
- мутахассислик билан боғлиқликда инновацион таълим технологияларини реал амалиёт билан уйғунлаштиришга эришиш;
- инновацион таълим технологияларини ишлаб чиқиш ва оммалаштириш;
- гидротехника иншоотларининг механик жиҳозлари ишончилигини таъминлаш;
- насос станцияларида таъмирлаш ишларини ташкил этиш;
- дунё мамлакатларида фойдаланилаётган қайта тикланувчи энергия манбаи ҳақидаги маълумотларни батафсил ўрганиб бориш;
- ахборот-таҳлилий ҳужжатларни баҳолаш, умумлаштириш асосида хулосалар бериш **малакаларини** эгаллаши.

Тингловчи:

- педагогик инновацион фаолиятни самарали амалга ошириш;
- таълим жараёнининг инновацион характер касб этишини таъминлаш;
- инновацион таълим технологияларига асосланган ўқув-билиш фаолиятини ташкил этиш ва ижодий фаолиятга йўналтириш;
- гидротехника иншоотлари ишончилиги ва хавфсизлигини эксплуатация даврида таъминлаш;
- гидротехника иншоотларининг бузилиши, авария ҳолатларини таҳлил қилиш ва таъмирлаш, қайта тиклаш ишларини ташкил қилиш;
- насос станциялари ва қурилмалари жиҳозларини монтаж ва эксплуатация қилиш;
- мураккаб муаммоларни ҳал қилишда замонавий ахборот технологиялари имкониятидан фойдаланиш **компетенцияларни** эгаллаши лозим

Курс ҳажми

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курси 288 соатни ташкил этади. Ўқув юклагаси ҳафтасига 36 соат этиб белгиланган. Қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналиши бўйича таълим дастурларини тўлиқ ўзлаштирган ва Аттестациядан муваффақиятли ўтган курс тингловчиларига Ўзбекистон Республикаси

Президентининг 2015 йил 12 июндаги ПФ-4732-сон Фармони 3-илоvasи билан тасдиқланган давлат намунасидаги малака аттестати берилади.

«Гидротехника иншоотлари ва насос станцияларидан фойдаланиш» йўналиши бўйича қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув модуллари ва уларнинг мазмуни

I. Олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари

1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривожини ва таълим-тарбия масалалари

Инсон онг ва тафаккурининг янгиланиши жамият ривожланишининг муҳим омили сифатида. Глобаллашув ва ижтимоий-маънавий ҳаётдаги ўзгаришлар тенденцияси ва истикболлари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон ҳаёт пировард мақсадимиз”, “Юксак маънавият – енгилмас куч, “Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида”, “Мамлакатни модернизация қилиш ва иқтисодий-иқтисодий барқарор ривожлантириш йўлида”, “Ватанимизнинг босқичма-босқич ва барқарор ривожланишини таъминлаш бизнинг олий мақсадимиз”, “Демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш- мамлакатимиз тараққиётининг асосий мезонидир”, “Она юртимиз бахти иқболи ва буюк келажак йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир” ва бошқа асарларида жамият ривожини ва таълим-тарбия масалаларининг ёритилиши.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг устувор йўналишларига бағишланган маърузаларида таълим ва кадрлар тайёрлаш тизимини модернизациялаш билан боғлиқ вазифаларнинг белгиланиши.

1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишнинг қонунчилик нормалари.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тушунчаси ва турлари. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва амалга киритиш тартиби. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. “Таълим тўғрисида”ги Қонуни. Кадрлар тайёрлаш миллий дастури. Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг босқичлари ва асосий йўналишлари.

“Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида”ги Қонуни ва унинг мазмун-моҳияти. Ёшларнинг ижтимоий ҳамда маънавий камол топиши учун шарт-шароит яратиш беришда олий таълим муассасаларининг вазифалари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 20 майдаги “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-1533-сон Қарори, 2012 йил 24 июлдаги “Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-4456-сон Фармони, 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4732-сон Фармони ва бошқалар.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 5 январдаги “Узлуксиз таълим тизими учун давлат таълим стандартларини ишлаб чиқиш ва жорий

этиш тўғрисида”ги 5-сон Қарори, 1998 йил 5 январдаги “Узлуксиз таълим тизимини дарсликлар ва ўқув адабиётлари билан таъминлашни такомиллаштириш тўғрисида”ги 4-сон Қарори, 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон Қарори, 2006 йил 10 февралдаги “Олий таълим муассасасига педагогларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш хусусидаги 20-сон Қарори, 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чоратадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли Қарори, 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва кўшимчалар киритиш ҳақида” ги 3-сон Қарори. 2015 йил 20 августдаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни ташкил этиш чоратадбирлари тўғрисида”ги 242-сон қарори ва бошқалар.

Давлат таълим стандартлари, ўқув режалари ва фан дастурлари тушунчаси ва уларга қўйиладиган талаблар. “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолашнинг рейтинг тизими тўғрисида”ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари талабаларининг малакавий амалиёти тўғрисида” ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари битирувчиларининг якуний давлат аттестацияси тўғрисида”ги Низом. Олий таълим муассасаларида мустақил таълимни ташкил этиш тартиби тўғрисида”ги Низом. “Магистратура тўғрисида”ги Низом. “Очиқ лекцияларни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида” ги Низом ва бошқа меъёрий ҳужжатлар. Меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар бўйича хорижий тажриба.

II. Илғор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

2.1. Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетентлик

Олий таълим тизимини модернизациялашнинг устувор йўналишлари. Инновацион таълим технологияларининг моҳияти, турлари ва назарий асослари, инновацион жараёнларнинг кечиш босқичлари. Педагогик технологиянинг таснифи, қонуниятлари, тамойиллари ва мезонлари. Таълим-тарбия жараёнини технологиялаштириш асослари.

Олий таълим муассасаларида ўқув жараёнини ташкил этишнинг инновацион шакл, метод ва воситалари. Очиқ маъруза, амалий машғулотларни лойиҳалаштириш, ташкил этиш.

Шахсга йўналтирилган таълим технологияларининг мазмуни, йўналишлари. Таълим олувчиларнинг билиш фаоллигини ошириш ва мустақил таълимни ташкил этиш асосидаги инновацион таълим технологиялари: амалий ўйинлар, муаммоли ўқитиш, интерфаол таълим, модулли-кредит тизими, blended learning (аралаш ўқитиш), case study (кейс стади), масофали ўқитиш, маҳорат дарслари, вебинар технологиялари, ассисмент методларидан ўқув-тарбия жараёнида фойдаланиш. Ўқув лойиҳаларини ишлаб чиқиш, портфолиоларни шакллантириш ва амалиётга татбиқ этиш.

Педагог касбий компетентлигининг тузилиши ва мазмуни. Педагогнинг психологик, методик, информацион, креатив, инновацион компетентлиги мазмун-моҳияти. Педагогик маҳорат асослари ва таркибий қисмлари. Ўқитувчининг коммуникатив компетентлиги, педагогик жараёнда мулоқат услубларини тўғри танлаш ва улардан самарали фойдаланиш. Педагогик деонтология. Нутқ техникаси ва

маданияти. Аудиторияда шахслараро муносабатларни самарали ташкил этиш ва гуруҳни оптимал бошқариш. Педагогик низоларни самарали ҳал этиш йўллари.

Креативлик - педагогик ижодкорликнинг асоси сифатида. Олий таълим педагог кадрларининг креатив потенциали тушунчаси ва моҳияти. Педагогларда креатив компетентликни шакллантиришнинг зарурий шарт-шароитлари, моделлари. Касбий фаолиятда позитив-фаол мотивация ва педагог кадрларнинг креатив потенциалини баҳолаш мезонлари. Таълимни ахборотлаштириш шароитида педагог кадрлар креатив имкониятларини баҳолаш мезони.

2.2. Умумкасбий ва ихтисослик фанларини ўқитишда илғор хорижий тажрибалар

Умумкасбий ва ихтисослик фанларини ўқитишда ўқув-меъёрий ҳужжатлар ва методик ишлар, уларни режалаштириш, ташкил этиш ва тайёрлаш методикаси. Умумкасбий ва ихтисослик фанларини ўқитишда лаборатория, амалий машғулотлар ва ўқув амалиётини ташкил этиш методикаси. Умумкасбий ва ихтисослик фанларини ўқитишда соҳа йўналишлари бўйича лойиҳавий таълим технологиясини қўллаш. Кейс-стади технологиясидан умумкасбий ва ихтисослик фанларини ўқитишда фойдаланиш.

Ўқув жараёнини ташкил этиш ва унинг сифатини таъминлаш борасидаги илғор хорижий тажрибалар, замонавий ёндашувлар. Замонавий таълим ва инновацион технологиялар соҳасидаги илғор хорижий тажрибалар: модулли-кредит тизими, blended learning (аралаш ўқитиш), case study (кейс стади), масофали ўқитиш, маҳорат дарслари, вебинар, эвристик методлар ва бошқалар.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш

3.1. Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойиҳалаш

Педагогик жараёнда ахборот-коммуникация ва интерактив технологияларидан фойдаланиш. Таълимий Интернет ресурслари ва улардан ўқув жараёнида фойдаланиш. Интернет тармоғининг асосий хизматлари. Ziyonet.uz ва бошқа таълим порталлари ресурслари билан ишлаш. Интернет тармоғида педагогларнинг, талабаларнинг электрон мулоқат муҳитида жамоа бўлиб ишлаш шакллари. Блог, форум ва тематик чатларни ташкил этиш усуллари. Педагогларнинг тармоқдаги ҳамкорлиги.

Педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини ташкил этиш. Электрон портфолио тушунчаси, таркиби, мазмуни ва имкониятлари. Ахборот технологиялари воситасида педагогнинг электрон портфолиосини шакллантириш. Электрон ахборот-таълим муҳитида педагогик жараённи лойиҳалаштириш. Moodle дастури асосида ўқув ресурсларини яратиш.

Педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалардан фойдаланиш, амалий дастурий воситалар ёрдамида электрон дарслиklar, тренажёрлар, виртуал лаборатория машғулотларини яратиш усуллари. Офис дастурларида электрон ўқув-методик материалларини яратиш усуллари (Microsoft Word, Excel, Power Point ва б.). Web 2.0/3.0 технологиялари ва уларнинг ёрдамида электрон дидактик материалларни яратиш ва ўқув-тарбия жараёнида қўллаш.

Педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалар ҳимоясини таъминлаш. Аутентификациялаш ёрдамида ҳимоялаш. Ҳимоялаш воситалари.

3.2. Умумкасбий ва ихтисослик фанларини ўқитишда ахборот-коммуникация технологиялари

Гидротехника иншоотлари ва насос станцияларидан фойдаланишнинг ахборот тизимлари. AutoCAD график муҳаррири. AutoCAD дастурида блоклар яратиш ва таҳрирлаш. Гидротехника иншоотлари ва насос станцияларининг уч ўлчамли моделини яратиш ва уни таҳрирлаш асослари. Анимация жараёни. Камера билан ишлаш.

Trimble лазерли сканер ёрдамида гидротехника иншоотларини моделлаштириш. Иншоотларнинг уч ўлчамли моделларини яратиш ва уларни таҳрирлаш. Насос станцияларидан самарали фойдаланишнинг ахборот тизимлари. Насос станцияларининг ишлаши бўйича ахборот мониторинг тизими ва маълумотлар базаси.

IV. Амалий хорижий тил

4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишнинг интенсив усуллари

Хорижий тилни ўқитиш ва ўрганишдаги ислохотлар. Тил бўйича Европа стандарти ва унинг талқини. Тил алоқа (коммуникация) воситаси сифатида ва тилга оид билим ва кўникмаларни шакллантириш усуллари. Тилни ўрганишда муваффақиятга эришиш шарт-шароитлари: касбий интерактив мулоқат муҳити, мулоқат клубларини ташкил этиш, ўзининг тил кўникмалари даражасини баҳолаш ва бошқ. Хорижий тилни ўрганишда грамматиканинг аҳамияти (грамматика ва лексика-В1-В2 оралиғида). Тил ўрганишда ўқитувчи ва ўрганувчиларнинг роли. Тил ўрганиш учун зарур ўқув-аудио, методик ва онлайн ресурслар. Тили ўрганилаётган мамлакат маданиятини билишнинг аҳамияти. Маданиятлараро мулоқат компетенцияси (ўзбек ва хорижий тилда сўзлашувчи халқлар маданияти, урф-одатлари, анъаналари ҳақида чет тилида гапира олиш).

Мулоқат мавзулари: кундалик ҳаётга оид (шахсий маълумот, оила ҳақида маълумот, бўш вақтни ўтказиш ва ҳоказо) ижтимоий ҳаётга доир, таълимга ва касбга йўналтирилган мавзулар.

Мутахассисликка оид матнларни ўқиш, уларни тушуна олиш, оғзаки баён эта олиш, ўз фани бўйича ўқув жараёнини ташкил этишда соҳага оид хорижий тилдаги атамалардан фойдаланиш.

V. Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари

5.1. Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш технологиялари

Тизимли таҳлил тушунчаси. Тизим ва тизимлар назарияси. Тизимли методология ва тизимли ёндашув. Тизимлар классификацияси. Тизим структураси. Тизимли таҳлилнинг мақсади ва вазифалари. Тизимли таҳлилдан педагогик фаолиятда фойдаланиш техникаси. Педагогик тизим ва унинг тузилиши. Педагогик вазиятларнинг тизимли таҳлилинини амалга ошириш. Тизимли таҳлилни амалга оширишнинг асосий босқичлари. Тизимли таҳлилни амалга ошириш моделлари. Тизимли таҳлилни амалга ошириш методлари. Тизимли таҳлил натижаларини манба шаклига келтириш технологияси.

Қарор тушунчаси ва унинг асосий вазифалари. Қарор турлари ва уни қабул қилиш усуллари. Қарорларни тайёрлашга қўйиладиган талаблар. Қарор вариантларини тайёрлаш технологияси. Қарор қабул қилиш жараёни ва педагог шахси. Қарорларни қабул қилиш жараёнига таъсир кўрсатувчи асосий омиллар. Педагогик жараёни бошқаришда қарорлар (тезкор, тактик ва б.).

Қарор натижаларини баҳолашнинг экспертли ва прогностик методлари. Қарорлар самарадорлигини баҳолаш мезонлари. Қабул қилинган қарорлар ижросини таъминлаш механизми.

5.2. Гидротехника иншоотлари ва насос станцияларидан фойдаланишда тизимли таҳлил

Гидротехника иншоотлари ва насос станцияларидан фойдаланиш соҳасида тизимли таҳлил асосларидан фойдаланиш. Сув омборлари, сел сув омборлари ва селхоналардан фойдаланишда тизимли таҳлил асосларини қўллаш. Грунт тўғонларда кузатиш ишларини олиб боришда тизимли таҳлилнинг афзалликлари. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг “Гидротехника иншоотлари хавфсизлиги тўғрисида”ги Қонунини амалда қўлланилишида тизимли таҳлилнинг аҳамияти. Гидротехника иншоотларининг ишончлилиги ва хавфсизлигини аниқлашда тизимли таҳлилнинг ўрни. Сув омборлари, дарёдан сув олиш ва каналлардаги иншоотларда авария юзага келиш сценарияларини моделлаштиришда тизимли ёндашув. Насос станциялари ва қурилмаларини эксплуатация қилишда таҳлилий маълумотлардан фойдаланиб муоммони ечимини топиш.

Насос станциясининг асосий ва ёрдамчи жиҳозларидан фойдаланишда таҳлилий кўрсаткичлар. Гидротехника иншоотларини лойиҳалаштириш, қуриш ва фойдаланишда чет эл тажрибаларидан фойдаланишни таҳлил қилиш.

VI. Махсус фанлар

6.1. Гидротехника иншоотлари

Гидротехника иншоотларининг Республикада сув хўжалигининг ривожланишидаги аҳамияти. Долзарб муаммолар. Гидротехника иншоотларини қуриш ва реконструкция қилиш муаммолари. Сув омборларини қуриш масалалари. Гидротехника иншоотларини лойиҳалаштириш, қуриш ва фойдаланишда чет эл тажрибаларидан фойдаланиш. Гидротехника иншоотлари эксплуатацияси. Эксплуатация хизматининг тузилиши, таркиби ва вазифалари. Сув омборлари, сел сув омборлари ва селхоналардан фойдаланиш ва олиб бориладиган кузатишлар таркиби ва кетма-кетлиги. Грунт тўғонларида кузатиш ишлари. Кўз ва асбоб ускуналар ёрдамида кузатувлар. Тўғонларда эксплуатация даврида ишлатиладиган назорат - ўлчов асбоблари: автоматлаштирилган датчиклар, силжиш ва деформацияларни аниқлайдиган электрон датчиклар. Назорат-ўлчов асбобларини автоматлаштириш принциплари.

Пьезометрлар, репер ва маркаларни конструкциялари, жойлашуви ва вазифалари.

Каналлар ва улардаги иншоотлардан фойдаланиш. Каналларнинг эксплуатацион режимлари. Каналларда юз берадиган фильтрация ва лойқа чўкиш жараёнлари ва уларга қарши чора-тадбирлар. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг “Гидротехника иншоотлари хавфсизлиги” тўғрисидаги Қонуннинг моҳияти ва мазмуни.

Гидротехника иншоотларининг ишончлилиги ва хавфсизлиги тўғрисида умумий маълумотлар. Ўзбекистон Республикасида гидротехника иншоотлари хавфсизлиги тўғрисидаги норматив - ҳуқуқий ҳужжатлар. Гидротехника иншоотлари хавфсизлигини таъминлаш учун қўйиладиган асосий талаблар. Гидротехника иншоотлари хавфсизлигини таъминлашда эксплуатация ва назорат қилишда давлат ташкилотларининг ўрни. Гидротехника иншоотлари хавфсизлик Декларацияси ва кадастри. Гидротехника иншоотларини хавфсизлигини баҳолашнинг мониторинг

тизими. Олиб бориладиган ишлар таркиби. Мониторингни олиб боришда автоматлаштирилган тизимдан фойдаланиш. Мониторингдан олинган натижалар тўғрисида умумий маълумотлар. Сув омборларини тўлдириш ва бўшатиш бўйича талаблар. Ҳар хил гидроузелларда авария юзага келиш сценарияларини моделлаштириш. Сув омборлари, дарёдан сув олиш ва каналлардаги иншоотларда авария юзага келиш сценарияларини моделлаштириш. Гидротехника иншоотлари ишончлилиги ва хавфсизлигини эксплуатация даврида таъминлаш.

Грунт тўғонларда филтрацияни кузатиш ишлари. Сув омборларини тўлдириш ва бўшатиш бўйича талаблар. Сув омборларида лойқа ўтиришига қарши тадбирлар ва тозалаш усуллари. Гидротехника иншоотларининг механик жиҳозлари ишончлилигини таъминлаш.

6.2. Насос станциялари

Кириш. Машинали суғоришда насос станцияларининг аҳамияти. Республикамиздаги ирригацион насос станциялари тўғрисидаги умумий маълумотлар. Насос станцияларидаги муаммолар ва уларни бартараф қилиш жараёнлари. Насос станцияларидан фойдаланиш соҳасида илмий-техник ривожланишнинг асосий йўналишлари. Насос станцияларини ишлатиш усуллари ва жараёнлари. Насос станциянинг асосий гидромеханик ва ёрдамчи жиҳозларини эксплуатация қилиш. Экинларни сув истеъмол қилиш ва насос станцияларнинг сув узатиш режаси. Насос станцияларини эксплуатация қилишда ресурс тежамкор усуллардан фойдаланиш. Насос станцияларида таъмирлаш ишларини ташкил этиш. Таъмирлаш турлари. Насос станциясини реконструкция қилиш ва уни техник-иқтисодий асослаш. Бинолар ва иншоотлар ҳамда механик, гидромеханик ва гидроэнергетик ҳамда ёрдамчи жиҳозлар ва иншоотларни реконструкция қилиш. Машинали сув кўтариш гидротехник узелларининг иншооти ва жиҳозларидан фойдаланиш ҳамда реконструкция ишларини амалга ошириш ва насос станцияларини реконструкциядан сўнг ишга тушириш.

6.3. Қайта тикланувчи энергия манбалари

Дунё мамлакатларида фойдаланилаётган муқобил-қайта тикланувчи ҳамда ноанаънавий энергия манбалари турлари: сув, қуёш, шамол, геотермал сувлар, гейзерлар, тўлқинлар, сув сатҳининг кўтарилиб тушиши, вулқон, чақмоқ, океан ва денгизлардаги ҳар хил оқимлар, биомасса, водород ёқилғиси, шаҳар чиқиндилари, фотосинтез, фотоэлектрик ўзгартирувчилар, кимёвий (гальваник) элементлар ҳамда бошқалар. Ўзбекистон Республикасидаги қайта тикланувчи энергия манбалари: қишлоқ хўжалик экинларини суғориш учун ирригация тармоқларидаги сув энегияси, қуёш ва шамол энергияси. Кичик ва ўрта ГЭСлар. Микрогидроэнергетика. Қуёш энергияси ва ундан олинадиган энергия турлари. Қуёш энергоқурилмалари. Шамол энергияси ва ундан олинадиган энергия турлари. Шамол энергоқурилмалари. Гидротехник иншоотларни ҳамда насос станциялари ва қурилмаларини эксплуатация қилишда, қайта тикланувчи энергия манбаларига ўрнатиладиган энергетик қурилмалар ёрдамида ишлаб чиқиладиган электр энергиясидан фойдаланиш

VII. Педагогик амалиёт

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларида педагогик амалиёт очик маърузалар ва амалий машғулотлар ўтказиш, ўтилган дарсларнинг муҳокама қилиниши ва танқидий таҳлил этилишига асосланган ҳолда амалга оширилади.

Педагогик амалиёт қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишлари ва мутахассисликларининг ўзига хослигидан келиб чиққан ҳолда, олий таълим муассасаларининг тегишли профиль кафедраларида ташкил этилади.

Амалий машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотларда тингловчилар ўқув модуллари доирасидаги ижодий топшириқлар, кейслар, ўқув лойиҳалари, технологик жараёнлар билан боғлиқ вазиятли масалалар асосида амалий ишларни бажарадилар.

Амалий машғулотлар замонавий таълим услублари ва инновацион технологияларга асосланган ҳолда ўтказилади. Бундан ташқари, мустақил ҳолда ўқув ва илмий адабиётлардан, электрон ресурслардан, тарқатма материаллардан фойдаланиш тавсия этилади.

Мустақил таълимни ташкил этишнинг шакли ва мазмуни

Мустақил таълим тегишли ўқув модули бўйича ишлаб чиқилган топшириқлар асосида ташкил этилади ва унинг натижасида тингловчилар битирув иши (лойиҳа иши) ни тайёрлайди.

Битирув иши (лойиҳа иши) талаблари доирасида ҳар бир тингловчи ўзи дарс бераётган фани бўйича электрон ўқув модулларининг тақдимотини тайёрлайди.

Электрон ўқув модулларининг тақдимоти қуйидаги таркибий қисмлардан иборат бўлади:

Кейслар банки;

Мавзулар бўйича тақдимотлар;

Бошқа материаллар (фанни ўзлаштиришга ёрдам берувчи қўшимча материаллар: электрон таълим ресурслари, маъруза матни, глоссарий, тест, кроссворд ва бошқ.)

Электрон ўқув модулларини тайёрлашда қуйидагиларга алоҳида эътибор берилади:

-тавсия қилинган адабиётларни ўрганиш ва таҳлил этиш;

-соҳа тараққиётининг устувор йўналишлари ва вазифаларини ёритиш;

-умумқасбий ва ихтисослик фанларидаги инновациялардан ҳамда илғор хорижий тажрибалардан фойдаланиш.

Шунингдек, мустақил таълим жараёнида тингловчи касбий фаолияти натижаларини ва талабалар учун яратилган ўқув-методик ресурсларини “Электрон портфолио” тизимида киритиб бориши лозим.

Дастурнинг ахборот-методик таъминоти.

Модулларни ўқитиш жараёнида ишлаб чиқилган ўқув-методик материаллар, тегишли соҳа бўйича илмий журналлар, Интернет ресурслари, мультимедиа маҳсулотлари ва бошқа электрон ва қоғоз вариантдаги манбаалардан фойдаланилади.

Адабиётлар

I. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарлари.

1. И.А.Каримов. Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон ҳаёт пировард мақсадимиз, 8-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2000 й.

2. И.А.Каримов. Ватан равнақи учун ҳар биримиз маъсулмиз, 9-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2001 й.

3. И.А.Каримов. Юксак маънавият – енгилмас куч. -Т.: «Маънавият». 2008 й. - 176 б.

4. И.А.Каримов. Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида. -Т.: «Ўзбекистон».2011 й. - 440 б.

5. И.А.Каримов. Она юртимиз бахту иқболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир. «Ўзбекистон», 2015. – 302 б.

II.Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2014.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Таълим -тарбия ва кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан ислоҳ қилиш, баркамол авлодни вояга етказиш тўғрисида”ги 1997 йил 6 октябрдаги №1869-сонли Фармони.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Узлуксиз таълим тизими учун давлат таълим стандартларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш тўғрисида”ги 1998 йил 5 январдаги 5-сонли Қарори.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Узлуксиз таълим тизимини дарсликлар ва ўқув адабиётлари билан таъминлашни такомиллаштириш тўғрисида”ги 1998 йил 5 январдаги 4-сонли Қарори.

5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 2001 йил 16 августдаги 343 - сонли Қарори.

6.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий ўқув юртлари талабаларига стипендиялар тўлаш тартиби ва миқдорлари тўғрисида”ги 2001 йил 17 августдаги 344 - сонли Қарори.

7.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 1 мартдаги “Нодавлат таълим муассасалари фаолиятини лицензиялаш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 100-сонли Қарори.

8.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълим муассасасига педагогларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 2006 йил 10 февралдаги 20-сонли Қарори.

9.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16-февралдаги “Педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва уларни малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги 25-сонли Қарори.

10.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълим муассасалари талабалари ўқишини кўчириш, қайта тиклаш ва ўқишдан четлаштириш тартиби тўғрисида”ги Низом тасдиқлаш хусусидаги 2010 йил 18 июндаги 118-сонли Қарори.

11.Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Таълим муассасаларининг битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 2010 йил 28 июлдаги 4232-сонли Фармони.

12.Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2011 йил 20 майдаги 1533-сонли Қарори.

13.Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги 2012 йил 24 июлдаги 4456-сонли Фармони.

14.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли Қарори.

15.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Ўриндошлик асосида ҳамда бир неча касбда ва лавозимда ишлаш тартиби тўғрисида”ги Низоми 2012 йил 18 октябрдаги 297-сонли Қарори.

16.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий ўқув юртидан кейинги таълим ҳамда олий малакали илмий ва илмий педагогик кадрларни тайёрлаш аттестациядан ўтказиш тизимини такомиллаштириш чора тадбирлари тўғрисида”ги 2012 йил 28 декабрдаги 365-сонли Қарори.

17.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 29 декабрдаги “Республика олий таълим муассасалари рейтингини баҳолаш тизимини жорий этиш тўғрисида”ги 371-сон Қарори.

18.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сонли Қарори.

19.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 2 мартдаги “Магистратура тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 36-сонли Қарори.

20.Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги 4732-сон Фармони.

21.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 20 августдаги “Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини оширишни ташкил этиш чора тадбирлари тўғрисида”ги 242-сонли Қарори.

22.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги «Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида» 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида” ги 3-сон Қарори.

Ш. Махсус адабиётлар.

1.Азизходжаева Н.Н. Педагогик технологиялар ва педагогик маҳорат. – Т.: Молия, 2003. – 192 б.

2.Арипов М. Интернет ва электрон почта асослари.- Т.; 2000 й. – 218 б.

3.DUET-Development of Uzbekistan English Teachers*- 2-том. CD ва DVD материаллари, Тошкент.: 2008.

4.Michael McCarthy “English Vocabulary in use” Cambridge University Press, 1999, Presented by British Council.

5.Исмаилов А.А, Жалалов Ж.Ж, Саттаров Т.К, Ибрагимходжаев И.И. Инглиз тили амалий курсидан ўқув-услубий мажмуа. Basic User/ Breakthrough Level A1/-Т.: 2011 й. – 182 б.

6.Ишмухамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Таълимда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий тавсиялар). – Т.: “Истеъдод” жамғармаси, 2008 й. – 180 б.

7. Ишмухамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Тарибияда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий тавсиялар). – Т.: “Истеъдод” жамғармаси, 2009 й. – 160 б.
8. Саттаров Э., Алимов Х. Бошқарув мулоқати. – Т.: Академия, 2003 й. – 70 б.
9. Маҳмудов И.И. Бошқарув психологияси. – Т.: 2006 й. – 230 б.
10. Маҳмудов И.И. Бошқарув профессионализи: психологик таҳлил. – Т.: “Академия”, 2011 й. – 154 б.
11. P. Novak, A.I.V. Moffat, C. Nalluri, R. Narayanan Hydraulic Structures, 4th edition CRC Press United States, 2007
12. Pierre Y. Julien Piver Vechnics Cambridge University Press ISBN 0-521-56284-8 UK, 2002
11. Бакиев М.Р., Кавешников Н., Турсунов Т “Гидротехника иншоотларидан фойдаланиш” Тошкент-2011 йил
12. Мамажонов М., Уралов Б., Хақимов А., Мажидов Т. Насос ва насос станцияларидан амалий машғулотлар. Ўқув қўлланма. Андижон-2005 й. 272 б.
13. Мамажанов М.Ф., Мухамедов М., Уралов Б.Р., Мажидов Т.Ш “Суғоришни механизациялаш, насос ва насос станциялари” касб-хунар коллежлари учун ўқув қўлланма. Тошкент-2007 йил Мамајонов М., F. Muxamedov М-бет
14. Мухаммадиев М., Уралов Б., Мамажонов М., Мухамедов А., Мажидов Т., Низамов О., Бадалов А. “Гидромашиналар”. Ўқув қўлланма. Тошкент-2009 йил 193 б.
15. Мамажанов М., Уралов Б.Р., Хақимов А., Мажидов Т., Кан Е “Насос ва насос станциялари” ўқув қўлланма Тошкент 2010 йил. 241 бет
16. Уралов Б.Р ва бошқалар. “Насос, насос станциялари ва суғоришни механизациялаш” Тошкент, Иқтисод-Молия, 2010 йил. 248 бет
17. Мухаммадиев М., Уралов Б.Р., Мамажанов М., Мажидов Т., Низамов О., Бадалов А.С., Кан Е “Гидромашиналар” ўқув қўлланма. Тошкент-2011 йил. 194 бет
18. Мамажонов М. “Насослар ва насос станциялари”. Дарслик. - Тошкент, 2012 й. -372 б.
19. Бадалов А.С., Уралов Б.Р., Кан Э. “Қудуқли насос қурилмалари”. Ўқув қўлланма. - Тошкент, 2013 й. – 121 б.

IV. Электрон таълим ресурслари

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Матбуот маркази сайти: www.press-service.uz
2. Ўзбекистон Республикаси Давлат Ҳокимияти портали: www.gov.uz
3. Ахборот-коммуникация технологиялари изохли луғати, 2004, UNDP DDI: Programme www.lugat.uz, www.glossaiy.uz
4. Ўзбек интернет ресурсларининг каталоги: www.uz
5. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги:
6. www.edu.uz.
7. Infocom.uz электрон журнали: www.infocom.uz
8. <http://www.bank.uz/uz/publisIVdoc/>
9. www.ziyonet.uz
10. www.cottonginning.com
11. www.ТИМИ.uz
12. www.pedagog.uz

13. [http://www.cleandex.ru/news2010/08/02/the first wind power plant is being built in uzbekistan](http://www.cleandex.ru/news2010/08/02/the_first_wind_power_plant_is_being_built_in_uzbekistan)

ШИКАТ ЧИКИЛГАН:

Олий таълим тизими педагог ва раҳбар кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни ташкил этиш
Бош вазирнинг ўринбосари

Директор _____ Ш. Жоникулов

М.Ў.

Тошкент ирригация ва кишлок хўжалигини механиканинг муҳандислари
ишчи-техниклари ва олий педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш маркази

_____ Ч. Бекмирзаев

2017 й.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси
Кишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги
Ўқув-тарбия ва малака
ошириш бўлими
Бўлим бошлиғи _____ Ш. Жоникулов

_____ 201__ й.

М.Ў.